

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СРПСКО БИОЛОШКО ДРУШТВО
ТЕСТ ИЗ БИОЛОГИЈЕ ЗА VI РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
Општинско такмичење, 14. март 2026. године

Шифра: _____

Заокружи број испред тачног одговора

1. Наведени су еколошки фактори једне шуме. Заокружи слово испред сваког абиотичког еколошког фактора:

- 1) сенка храста коју насељавају маховине;
- 2) гљиве које насељавају сенку храста;
- 3) гљиве у земљишту које се хране опалим лишћем храста;
- 4) светлост која се пробија кроз високе крошње храста.

2. Када се амеба размножи:

- 1) њени потомци ће имати различит наследни материјал од ње;
- 2) њени потомци ће имати исти наследни материјал као она;
- 3) једна амеба ће имати исти, а друга различит наследни материјал;
- 4) њени потомци ће имати насумично распоређен наследни материјал.

3. Биолози у 19. веку су поставили ћелијску теорију. Која тврдња од наведених **није** тачна према овој теорији?

- 1) Ћелије настају спонтано из неживе материје.
- 2) Сва жива бића су изграђена од ћелија.
- 3) Ћелије се могу делити.
- 4) Ћелије настају деобом постојећих ћелија.

4. Шта од наведеног се налази у прокариотској ћелији:

- 1) једро, митохондрије, цитоплазма;
- 2) цитоплазма, наследни материјал, ћелијска мембрана;
- 3) хлоропласти, наследни материјал, цитоплазма;
- 4) митохондрије, хлоропласти, цитоплазма.

5. Шта су лажне ножице код амебе и чему служе?

- 1) Структуре које подсећају на удове животиња али не служе за кретање.
- 2) Мирујући облик ћелије који настаје у неповољним условима ради заштите.
- 3) Орган за варење.
- 4) Део ћелије који омогућава кретање и унос честица хране.

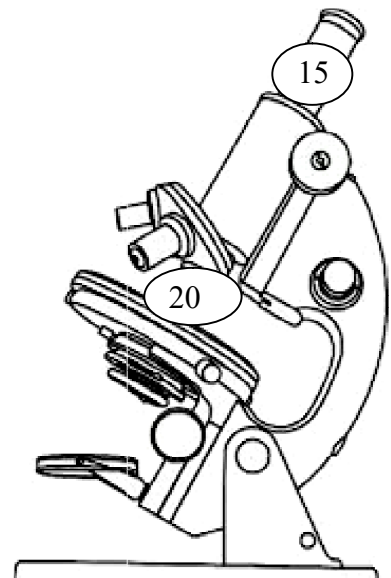
6. Заокружи слово Т ако је тврдња тачна или Н ако је нетачна.

Наследни материјал чине гени који су делови ДНК.	Т	Н
Део гљиве изграђен од хифа назива се мицелијум.	Т	Н
Хитин је својствен искључиво царству гљива.	Т	Н
Протисти као и вируси немају способност дисања.	Т	Н

7. У квадратиће упиши тачан редослед радњи при руковању са светлосним микроскопом:

- 1) Подесити осветљење микроскопа.
- 2) Подесити оштрину слике завртњем за фино изоштравање. Тек тад поставити објектив већег увеличања.
- 3) Завртњем за грубо изоштравање наћи слику.
- 4) Поставити објектив најмањег увеличања изнад препарата.
- 5) Поставити препарат на предметни сточић.

--	--	--	--	--

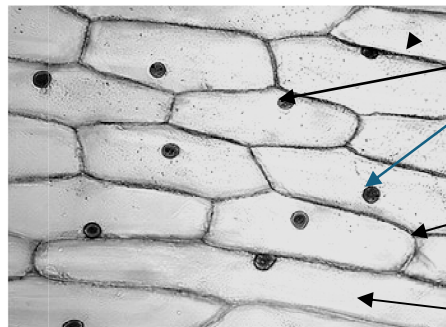
Израчунај увећање микроскопа приказаног на слици и упиши резултат на линију:

---

8. Шта се може уочити при посматрању ћелија покорице црног лука под светлосним микроскопом?

- 1) Ћелије неправилног облика без јасних граница.
- 2) Вишеугаоне ћелије са јасно уочљивим ћелијским зидом и једром.
- 3) Ћелије које имају хлоропласте.
- 4) Ћелије без ћелијског зида.

Обележи слику покорице црног лука уписивањем назива обележених делова ћелије.

1)

2)

3)

9. На линије испред назива организама упиши број и тако их распореди по спратовима у којима живе у шуми. Сваки број можеш унети само једном.

_____ шумска јагода	1) спрат дрвећа
_____ грм имеле на храсту	2) спрат зељастих биљака
_____ стонога	3) подземни спрат
_____ ризом слатке папрати	4) шумска стеља

10. На великим дубинама океанског дна постоје хидротермални извори око којих је развијена специфична биоценоза. У овим биоценозама живе одређене врсте бактерија које су аутотрофи. Заокружите који члан у ланцу исхране ливадског екосистема заузима исто место у ланцу исхране као и бактерије хидротермалних извора?

- 1) пољски скакавац,
- 2) трава ливадарка,
- 3) ливадски гуштер,
- 4) шарени твор.

11. Повежи појмове са животним процесима уписујући одговарајући број у заграду испред појма:

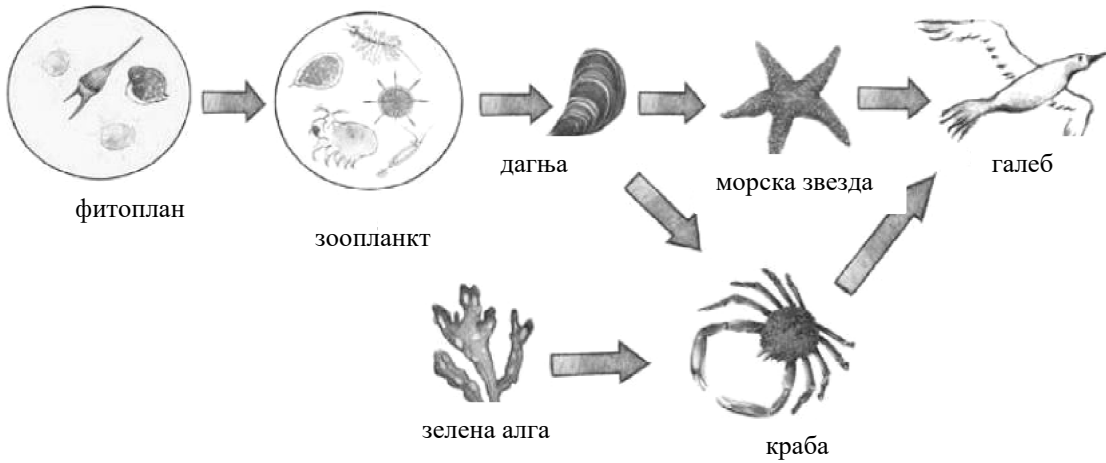
Животни процес	Појам		
1) дисање	( ) желудац	( ) алвеоле	( ) гуштерача
2) варење хране	( ) кожа	( ) полне ћелије	( ) трахеје
3) размножавање	( ) ембрион	( ) шкрге	( ) пљувачне жлезде

12. Заокружи одговарајућу реч како би дата тврдња била тачна:

Биљке врше фотосинтезу искључиво **дању** | **ноћу**. Тада се угљен-диоксид (CO_2) **користи** | **ослобађа**, а кисеоник (O_2) се **користи** | **ослобађа**. Фотосинтеза се одвија у **хлоропластима** | **митохондријама**.

Биљке дишу **и дању и ноћу** | **само дању или само ноћу**. Тада се угљен-диоксид (CO_2) **користи** | **ослобађа**, а кисеоник (O_2) се **користи** | **ослобађа**. Дисање се одвија у **хлоропластима** | **митохондријама**.

13. На слици је приказана једна једноставна мрежа исхране морског екосистема.

Посматрајући слику мреже исхране одговори на следећа питања:

А. Сунчеву енергију у процесу фотосинтезе користе:

- 1) фитопланктон и зоопланктон
- 2) фитопланктон и зелена алга
- 3) сви чланови ланца исхране
- 4) зелена алга, краба и галеб

Б. Краба припада потрошачима:

- 1) I и II реда
- 2) II и III реда
- 3) II и IV реда
- 4) I и III реда

14. **Напиши** делове биљке које се односе на вегетативне и репродуктивне органе:

Вегетативни органи:

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

Репродуктивни органи:

- 4) _____
- 5) _____
- 6) _____

15. Допуни текст одговарајућим појмовима:
(биотички фактори, биоценоза, еколошка ниша, биотоп, абиотички фактори)

У једној бари сва жива бића чине _____. Простор у коме та заједница живи назива се _____. На организме утичу неживи услови средине, као што су температура, светлост и вода, а они се називају _____. Поред њих, на жива бића утичу и друга жива бића, која представљају _____. Свако живо биће има своје место и улогу у заједници, што називамо _____.

16. Органе наведене у колони лево повежи са функцијама које обављају у људском телу наведеним у колони десно, тако што ћеш у загради линији испред органа уписати одговарајући број Сваки број можеш употребити само једном.

( ) плућа	1) варење хране
( ) мозак	2) размножавање
( ) бубрези	3) излучивање
( ) јајници	4) кретање
( ) мишићи ногу	5) учење и размишљање
( ) желудац	6) дисање